

LED-pærer lyser i én retning og mindre end almindelige pærer. Det gør dem til gengæld velegnede til eksempelvis nedadlysende lamper eller spots.

LED-belysning er fremtiden - men vær kritisk

Ifølge eksperter skal man være opmærksom på en række faktorer, inden man investerer i diodebelysning

Der er bred enighed om, at Light-Emitting Diodes (LED) - på dansk kaldet lysdioder - er fremtidens lyskilde.

Teknologien giver mulighed for belysning i helt nye sammenhænge og muliggør store energibesparelser. Samtidig udmærker dioderne sig ved at have en meget lang holdbarhed. Fagfolk råder dog forbrugerne til ikke ukritisk at købe LED-produkter, og eventuelt søge kvalificeret rådgivning hos eksempelvis en elinstallatør.

Det gælder også belysningsproducenten Lumiere, der er blandt pionererne inden for LED. Af de godt 9000 varenumre kan størstedelen benyttes med LED-pærer, og kataloget omfatter en lang række produkter konstrueret specielt til brug med dioder.

Ifølge direktør Henrik Grundholm skal man som forbruger først og fremmest være opmærksom på, at lysdioderne ikke kan benyttes alle steder.

- De lyser i én retning og mindre end almindelige pærer. Det gør dem til gengæld velegnede til

nedadlysende lamper eller spots.

Henrik Grundholm gør opmærksom på, at de enkelte dioders lysevne kan være vidt forskellig.

- De billigste LED-pærer har begrænset holdbarhed og benytter dioder med vari-

erende lysstyrke, hvilket giver en uensartet belysning. Derfor har vi valgt kun at bruge kvalitetspærer, hvor samtlige dioder har optimal lysevne. De forekommer kostbare ved første øjekast, men tilbagebetalingstiden er typisk begrænset til cirka to år, hvilket

er væsentlig kortere end den forventede levetid.

Ifølge direktøren fås LED-lyskilder til priser fra 50 kroner og op til omkring 1000 kroner.

- Vores oplevelse er, at priserne for pærer af god kvalitet starter ved cirka 200 kroner, siger han.

Center for Energibesparelser har opstillet en række råd for at hjælpe forbrugerne til at vælge de rette lysdioder.

Lysdiodepæren skal have den rigtige sokkel, så den passer til lampen, og selve lyset skal være kraftigt nok og passe til formålet.

Desuden bør man vælge dioder med god farvegengivelse. Det er også en god idé at holde øje med tallet for »lumen pr. watt«, som angiver, hvilken lysmængde der genereres for hver watt strømforbrug.

Her anbefaler centret en værdi på mindst 50 for lyskilder og 40 for komplette armaturer.

Tag skridtet fuldt ud HD Bolig, der specialiserer sig i passiv- og lavenergibyggeri, tilbyder muligheden for diodebelysning i alle sine projekter.

- Vi opfordrer til at vælge lavenergiløsninger alle steder, hvor det giver funktionel og økonomisk mening. I en lavenergibolig er det oplagt at bruge den mest energieffektive belysningsform, lyder det fra indehaveren, tømrer

og bygningskonstruktør Henrik Dissing.

Han har selv valgt en omfattende LED-løsning fra Lumiere til sin nybyggede bolig, der er Silkeborg-områdets første certificerede passivhus og dermed lever op til kravet om et totalt årligt energiforbrug på højst 120 kWh pr. kvadratmeter.

Det resulterer i en samlet energiudgift på under 3000 kroner pr. år. Blandt andet i kraft af LED-belysningen.

- LED er endnu ikke velegnet som arbejdsbelysning; men dioderne er et godt valg mange andre steder inden- og uden-dørs. Med LED kan man lade lyset brænde uden at frygte for hverken miljø eller elregning, men det er en dårlig idé at vælge en andenrangs diodeløsning, siger bygningskonstruktøren.

Henrik Madsen fra Funder El-Service A/S, der har installeret belysningen i passivhuset, er enig. - Lysdioder er fremtiden, og de værste børnesygdomme er udryddet. Når den angivne levetid holder, er LED i mange tilfælde et godt valg; men man skal være opmærksom på kvalitetsforskellene, og derfor sælger vi overvejende produkter fra anerkendte leverandører, siger han.

LED-teknologien giver mulighed for nogle utraditionelle løsninger med belysning på alternative steder i boligen.